بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار
ژمارە (١٨) ساڵی ٢٠٠٩

یاسای ژمارە (٤) ی ساڵی ٢٠٠٩
یاسای هەڵبژاردنی ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و قەزا و ناحیەکان
لەهەرێمی کوردستان ـ عێراق

بە پێی خاڵی (٢)ی برگەی (یەکەم) ی ماددەی (١٠) ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەموارکراو و بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردویەتی لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٢٠) لە ٢٠٠٩/٦/٢٢ و دوای بە هەند وەرگرتنی پێشنیارەکەمان کە لە بریاری ژمارە (١٢) ساڵی ٢٠٠٩ لە ٢٠٠٩/٦/٢ماندا هاتبو بریارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (٤) ی ساڵی ٢٠٠٩
یاسای هەڵبژاردنی ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و قەزا و ناحیەکان
لەهەرێمی کوردستان ـ عێراق

بەشی یەکەم
پێناسە و ئامانجەکان

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە بۆ مەبەستی ئەم یاسایە.

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان . عیراق

دووەم: دەستە: دەستەی باڵای سەربەخۆ بۆ هەڵبژاردنەکان و راپرسی لە کوردستان دا.

سێیەم: ئەنجومەنەکان: ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و ئەنجومەنە خۆجێیەکانی قەزا و ناحیەکان.

چوارەم: بازنەی هەڵبژاردن: هەموو ناوچەیەکی دیاری کراو کە ژمارەیەك کورسیان بە پێی حوکمەکانی ئەم یاسایە بۆ تەرخان کراوە.

پێنجەم: مەڵبەندی هەڵبژاردن: ئەو شوێنەیە کە دەستە لە ناو بازنەی هەڵبژاردنەکاندا بۆ ئەنجام دانی پرۆسەی دەنگدان تێیدا دەست نیشانی دەکات.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

ماددەی دووەم:

کۆمـــسیۆنی بـــاڵای ســـەربەخۆ بـــۆ هەڵبژاردنـــەکان سەپەرشـــتی هـــەموو قۆنـــاغ و ڕێکارەکـــانی هەڵبژاردنی ئەنجومەنەکان لە هەرێم دا دەکات تاوەکو ئەو کاتەی دەستەکە دادەمەزرێت.

بەشی دووەم

مافی هەڵبژاردن

ماددەی سێیەم:

مەرجە دەنگدەر ئەم مەرجانەی لێ بێتە دی.

یەکەم: بە ڕەگەزنامە عیراقی بێت.

دووەم: شیاوی تەواوی هەبێت.

سێیەم: هەژدە ساڵی لە تەمەنی تەواو کردبێت.

چـوارەم: نـاوی لـە تۆمـاری دەنگـدەرەکانی ئـەو پارێزگایـەی کەهەڵبـژاردنی لێـدەکرێ تۆمارکرابێت ، بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە و ئەو ڕێنماییانەی کە لـە دەسـتەوە دەردەچن.

ماددەی چوارەم:

یەکەم: هەڵبژاردن مافی هەموو هاوڵاتیەکە کە ئەو مەرجانەی لێ بێتە دی کە دەقیان لەم یاسـایەدا هاتووە.

دووەم: هەر دەنگدەرێك مافی خۆی لە دەنگدان بە شێوەیەکی ئازادانە و راستەوخۆ و بە نهێنی و بە تاکەکەسی بەکار دەهێنێ.

سێیەم: دەنگدان لە ڕێگەی بریکارەوە نابێت.

چوارەم: دەنگدەر یەك دەنگی هەیە لە یەك هەڵبژاردن دا و نابێت زیاتر لە جارێك دەنگ بدات.

بەشی سێیەم

مافی خۆ پاڵاوتن

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: ئەوەی خۆی بۆ ئەندامیەتی ئەنجومەنەکان دەپاڵێوێت دەبێت ئەم مەرجانەی لێ بێتە دی.

١- دەبێت عیراقی بێت و شیاویی تەواوی هەبێت و تەمەنی گەیشتبێتە ٢٥ ساڵ لە کاتی خۆ پاڵاوتنی دا.

٢- دەبێت پاڵێوراوانی ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان و ئەنجومەنەکانی قەزاکان بەلایەنی کەم بڕوانامەی ئامادەیی یان هاوتاکەیان هەبێ و پاڵێوراوانی ئەنجومەنە خۆجێییەکانی ناحیەکانیش بڕوانامەی بنەڕەتی یان هاوتاکەیان هەبێ.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

٣- دەبێت ژیاننامە و ناوبانگ و ڕەوشتی باش بن و بە تاوانێك یان كەتنێكی ئابڕووبەر حوكم نەدرا بێت.
٤- دەبێ لە ڕۆڵەكانی یەكە كارگێڕیەكە بێت بە پێی تۆماری باری شارستانی یان بە شێوەیەكی بەردەوام لێی نیشتەجێ بێت بۆ ماوەیەك لە ١٠ساڵ كەمتر نەبێت، بەمەرجێ نیشتەجێ بوونەكەشی بۆ مەبەستی گۆڕینی دیمۆگرافی نەبێت.
٥- نابێت لەكاتی خۆپاڵاوتنیدا لە كەسەكانی هێزی چەكدار یان هێزەكانی ئاسایشی ناوخۆ بێت.
٦- نابێت بەشداری لەو تاوانانەدا كردبێت كە ڕژێمی بەعس نەخشەی بۆ كێشابێت یا جێبەجێی كردبێت.

دووەم: پاڵێوراوەكان لەلایەن دەستەوە پەسند دەكرێن.

ماددەی شەشەم:

سیستەمی لیستی داخراو بۆ هەڵبژاردنەكانی ئەنجومەنی پارێزگاكان و قەزا و ناحیەكان پیادە دەكرێ.

ماددەی حەوتەم:

یەكەم: نابێ ژمارەی پاڵێوراوانی لیستێك لە سێ كەمتر بێت و لە ژمارەی ئەو كورسیانەش زیاتر نەبێ كە بۆ بازنەی هەڵبژاردن تەرخانكراوە.

دووەم: لیستی پاڵێوراوەكان بەجۆرێك ڕێك دەخرێ كە ڕێژەی نوێنەرایەتی ئافرەت لە ٣٠٪ ئەندامان كەمتر نەبێ.

ماددەی هەشتەم:

یەكەم: دابەشكردنی كورسیە تەرخانكراوەكان بۆبازنەكانی هەڵبژاردن لە ڕێگەی سیستەمی نوێنەرایەتی ڕیژەییەوە دەبێت.

دووەم: ئەو كورسیانەی كە لیستێك دەیانباتەوە بەسەر پاڵێوراوەكان دا دابەش دەكرێ بەگوێرەی ئەو ناوانەی تیایدا هاتووە و نابێت هیچ كیانێك كورسی تەرخان كراو بۆ پاڵێوراوی سەركەتوو لەهەر كاتێك دا بێت بكێشێتەوە.

ماددەی نۆیەم:

یەكەم: ژمارەی دەنگە ڕاستەكان لە بازنەی هەڵبژاردن بەسەر ئەو كورسیانەدا دابەش دەكرێن كە بۆ ئەو بازنەیە تەرخانكراون بۆ چنگ كەوتنی دابەشكاری هەڵبژاردن.

دووەم: دەنگە ڕاستەكانی كە لیستەكە لە بازنەی هەڵبژاردن چنگی كەوتوون كۆ دەكرێنەوەو دابەشی دابەشكاری هەڵبژاردن دەكرێت بۆ دەستنیشان كردنی ژمارەی ئەو كورسییانەی كە بۆ ئەو لیستە تەرخانكراوە.

سێیەم: ئەو كورسیانەی دەمێننەوە بە پێی مایەوەی بەهێزتر دابەش دەكرێن بە ڕێژەی ئەو كورسیانەی كە چنگی كەوتوون

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

ماددەی دەیەم:

یەکەم: ئەگەر ئەندامی ئەنجومەن بەهەر هۆیەك کورسیەکەی لە دەستدا ئەوا پاڵێوراوی دوای ئەو لە لیستەکە بە پێی ئەو زنجیرەی تێدا هاتووە جێی دەگرێتەوە، ئەمەش بۆ لیستە ناهاوپەیمانەکانە.

دووەم: ئەگەر ئەندامی ئەنجومەن بەهەر هۆیەك کورسیەکەی لەدەستدا و لەناو لیستی هاوپەیماندا بوو، ئەوا پاڵێوراوی دوای ئەو لەهەمان کیانی سیاسی هاوپەیمان لەناو لیستی هەڵبژاردنی هاوپەیماندا جێی دەگرێتەوە.

سێیەم: ئەگەر کورسییە بەتاڵەکە تایبەت بە لیستێك بوو و پاڵێوراوی نەمابوو، ئەوا ئەو کورسیە بۆ پاڵێوراوێکی تر لە کیانێکی سیاسی دیکە تەرخان دەکرێ کە رادەی نزمی لە دەنگەکانی پێویست بۆ وەدەست هێنانی کورسی بەدەست هێنابێ و بە پێچەوانەی ئەمەش کورسیەکەی بە بەتاڵی دەمێنێتەوە.

چوارەم: ئەگەر کورسییە بەتاڵەکە و تایبەت بوو بە ئافرەت، مەرج نییە ئافرەتێکی تر جێی بگرێتەوە، مەگەر ئەمە کاربکاتە سەر رێژەی نوێنەرایەتی ئافرەت.

بەشی چوارەم

بازنەکانی هەڵبژاردن

ماددەی یازدەم:

هەر دەنگدەرێك مافی هەڵبژاردنی خۆی بە خۆی لەو بازنەی هەڵبژاردنەدا پیادە دەکات کە ناوی لە تۆماری دەنگدەراندا تۆمار کراوە.

ماددەی دوازدەم:

یەکەم: هەر پارێزگایەك بە پێی سنووری کارگێریی فەرمی خۆی دەبێتە بازنەیەکی هەڵبژاردن لە هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی پارێزگاکاندا.

دووەم: هەر قەزاو ناحیەیەك بە پێی سنووری کارگێریی، فەرمی خۆی دەبێتە بازنەیەکی هەڵبژاردن لە هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنە خۆجێییەکانی قەزاو ناحیەکاندا.

بەشی پێنجەم

ریکلامی هەڵبژاردن

ماددەی سێزدەم:

رێکلامی هەڵبژاردن لە هەموو رەسمێك دەبووردرێ.

ماددەی چواردەم:

یەکەم: دەستە ئەو شوێنانە دەستنیشان دەکات کە نابێ ریکلامی هەڵبژاردنی و هەڵواسی جاڕنامەی هەڵبژاردنی تێدا بکرێ بە درێژیی ئەو ماوەیەی کە رێ بە ریکلامی

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

هەڵبــژاردن دەدرێ و بڵاوکردنــەوەی هــەر ڕاگەیانــدنێك یــا بەرنامەیــەك یــان وێنــەی پاڵێوراوەکان لە مەڵبەندەکانی دەنگدان قەدەغەیە.

دووەم: پێویسته لەسـەر کیانـە سیاسـیە بەشـداربووەکان لـە هەڵبژاردنەکانـدا دا هەڵواسـراوی ریکلامـی هەڵبـژاردن هـەڵگرن ئەمـەش بـە پێـی ئـەو ڕێنماییانـە دەبێـت کەدەسـته دەری دەچوێنێ.

ماددەی پازدەم:

بەکارهێنانی ئەو تەلارانەی کە وەزارەتەکان و فەرمانگەکانی هەرێم و هەموو شوێنەکانی کارو وفرمان بۆ کارکردنی حیزبی و ریکلامی هەڵبژاردن قەدەغە دەکرێ.

ماددەی شازدەم:

نابێ فەرمانبەرانی فەرمانگەکانی هەرێم و دەستەڵاتە خۆجێییەکان دەستەڵاتی فەرمانبەریەتییان یاخود دەرامەتی هەرێم یان هۆیەکانی یاخود دەزگاکانی بۆ بەرژەوەندی خۆیان یان بۆ هەر پاڵێوراوێك بەکاربێنن ، بە دەزگاکانی ئاسایشی ناوخۆ و سەربازیشەوە بۆ مەبەستی ریکلامی هەڵبژاردن یان کارتێکردن لە دەنگدەرەکان.

ماددەی حەڤدەم:

یەکەم: نابێ هیچ پاڵێوراوێك لە ڕۆژی دەنگداندا بەرنامەی کاریاخود بڵاوکراوە یان پلیت یان غەیری ئەمانە لە بەڵگەنامە بەخۆی یان بە هۆی غەیری خۆی بڵاو بکاتەوە.

دووەم: نــابێ هــیچ کارمەنــدێك لــە فەرمانگــەکانی هــەرێم یــاخود ئەنــدامانی دەســتەڵاتە خۆجێییەکان، لە ڕۆژی دەنگدان دا بەرنامەی کار بە خۆی یان بە هۆی غەیری خۆی بڵاو بکاتەوە.

سێیەم: نـابێ جاڕنامـە یـان دابـەش کردنـی بەرنامـەی کـار یـان بڵاوکـراوە یـان پلیـت بـەناوی پاڵێوراوێك بڵاوبکرێتەوە کە لەکەشفی پاڵێوراوەکان تۆمار نەکرابێ.

ماددەی هەژدەم:

پاڵێوراوان لەهەر ڕێکلامێکی هەڵبژاردن قەدەغە دەکرێن کە دەنگدەر هەڵبخەڵەتێنێ یان فێڵی لێ شێوازی بریندارکردن یان ناوزڕاندن لە ڕێکلامی هەڵبژاردندا بەکار بهێنێ.

ماددەی نۆزدەم:

خەرج کردنی پارە بۆ ریکلامی هەڵبژاردن لەماڵی گشتی یان لە بودجەی وەزارەتەکان یان ماڵی وەقف یان ماڵی پشتگیریی دەرەکی قەدەغەیە.

ماددەی بیستەم:

یەکـەم: بـەکارهێنانی هـەر شـێوەیەك لەشـێوەکانی پاڵەپەسـتۆ یـان ترسـاندن یـان بـەکافردانان یاخود بەخائین دانان یان پیشاندانی شتی هەڵخەڵەتێن یان پێدانی دەسکەوتی ماددی یان مەعنەوی یان بەڵێن پێدان لەلایەن هەر حزب یان کۆمەڵ یان ڕێکخستن یان کیان یان کەسەکان، یان هەر لایەنێکی تر قەدەغە دەکرێت.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

دووەم: هەر حزبێك یان كیانێكی سیاسی كە میلیشیای چەكداری هەبێت، لە بەشداری كردن لـە هەڵبژاردنەكاندا بێبەش دەكرێت.

سێیەم: هـەر كیانێكی سیاسـی بێبـەش دەكرێت لەبەشـداری كردن لـە هەڵبژاردنـەكان و حسـێب كردنـی دەنگـەكان لەبارێكـدا ئەگـەر بـەهێز یـان بەهەڕەشـە ناوچـەیەكی هەڵبـژاردن بـۆ بەرژەوەندی خۆی یان لەدژی غەیری خۆی دابخات.

ماددەی بیست و یەكەم:

ریكلامی هەڵبژاردن بەهەموو شێوەیەكیەوە پێش چلو هەشت كاتژمێر لەوادەی كردنەوەی دەرگای دەنگدان قەدەغە دەكرێ.

بەشی شەشەم

تـاوانەكانی هەڵبژاردن

ماددەی بیست و دووەم:

هەر كەسێكی بەیاننامەیەك یان وێنە یاخود بڵاوكراوەی هەڵبـژاردنی تایبـەت لـەدەرەوەی ئەو شوێنانەی بۆی تەرخان كراوە هەڵواسێت بۆ ماوەیەك بەند بكرێت، كەلەمانگێك زیاتر نەبێت.

ماددەی بیست و سێیەم:

ئەوەی سەرپێچی حوكمی ماددەكانی (١٥. ١٦. ١٧. ١٨ـ ١٩ـ ٢١) ی ئـەم یاسـایە بكـات بۆ ماوەیـەك بەنـد دەكـرێ كـە لـەمانگێك كـەمتر نـەبێ و لەشـەش مـانگیش زیـاتر نـەبێ و غەرامەیەكیشی لێ وەردەگیرێ كەلەیـەك ملیـۆن دینـار كـەمتر نـەبێ و لـەپێنج ملیـۆن دینـار زیاتر نەبێ.

ماددەی بیست و چوارەم:

هـەر كەسـێك ئەمانـەی خـوارەوەی ئەنجامـدا بـۆ ماوەیـەك بەنـد دەكـرێ كـە لەشـەش مـانگ كەمتر نەبێ و غەرامەیەكیشی لێ وەردەگیرێ كە (١٠٠,٠٠٠) سەد هەزار دینار كەمتر نەبێ و (٥٠٠,٠٠٠) پێنج سەد هەزار دینار زیاتر نەبێ:

یەكەم: بە ئەنقەست ناوێك یان ناوەكان یان سیفەتی قـەڵب لـە خشتەی دەنگـدەرەكان دابنێـت یـاخود بەئەنقەسـت ناوێـك بەپێـچەوانەی حوكمـەكانی ئـەم یاسـایە دابنێت.

دووەم: هـەر كەسـێك نـاوی خـۆی یـان نـاوی غـەیری خـۆی بـەبێ بـوونی مـەرجی پێویستی یاسایی تۆمار كرد و دەركەوت كە بەمە دەزانـێ و هـەر كەسێكیش ناوێكی تری دانەنا یاخود لایبدات.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

سێیەم: لە هەڵبژاردندا دەنگی خۆی داو دەشیزانی ناوی لە تۆماری هەڵبژاردنەکاندا بەنایاسایی نووسراوە، یاخود مەرجە یاساییە پێویستەکانی لەبەکارهێنانی مافی خۆی لە هەڵبژاردندا لەدەست داوە.

چوارەم: بەئەنقەست دەنگی بەناوی غەیری خۆی دا.

پێنجەم: نهێنی دەنگدانی دەنگدەرێکی بەبێ ڕەزامەندیی خۆی بڵاو کردەوە.

شەشەم: مافی خۆی لە هەڵبژاردنێك بۆ زیاتر لە جارێك بەکارهێنا.

حەوتەم: ویستی دەنگدەری نەخوێندەواری گۆڕی و ناوێکی نووسی یان ئیشارەتی لەسەر ئەو ڕەمزە دانا کەمەبەستی دەنگدەر نییە یاخود کۆسپی خستە پێش هەر دەنگەرێك بۆ ئەوەی مافی هەڵبژاردنەکەی بەکارنەهێنێ.

هەشتەم: خۆی لەزیاتر لەبازنەیەکی هەڵبژاردندا یان لیستێکی هەڵبژاردندا پاڵاوت.

نۆیەم: لەکاتی جیاکردنەوەی دەنگەکاندا گزی (تەزویر)ی کرد.

ماددەی بیست و پێنجەم:

هەرکەسێك ئەمانەی خوارەوە بکات بۆ ماوەیەك بەند دەکرێ کەلەمانگێك کەمتر نەبێ و لەساڵێکیش زیاتر نەبێ:

یەکەم: بەئەنقەست دەست درێژی بۆ سەر وێنەی پاڵێوراوەکان، یان بۆ سەر بەرنامەکانیان بکات کە لەشوێنی تایبەیدا هەڵواسراون.

دووەم: خۆ کێشانەوەی پاڵێوراوێك یان زیاتری لە پرۆسەی هەڵبژاردن ڕاگەیاند و دەشیزانی ئەو کارە ڕاست نیە، ئەمەش بەمەبەستی کارتێکردن بێ لەسەر دەنگدەرەکان یاخود گۆڕینی دەنگەکانی پاڵێوراو بۆ خۆی.

سێیەم: دەست درێژی کردنە سەر هۆیەکانی ریکلامی هەڵبژاردنی کەبەپێی یاسا ڕێیان پێدراوە بە هەر هۆیەك جا بە کوژاندنەوە یان دڕاندن یان غەیری ئەمانە بێ یاخود هەر رەفتارێکی لەم جۆرە بێت.

ماددەی بیست و شەشەم:

بۆ ماوەیەك بەند دەکرێ کە لەساڵێك کەمتر نەبێ هەر کەسێك ئەمانەی کرد:

یەکەم: هێز یان هەڕەشەی بەکارهێنا بۆ نەهێشتنی دەنگدەر لەبەکار هێنانی مافی خۆی یان وای لێ بکات بەجۆرێکی دیاریکراو دەنگ بدات یان رێگە لەدەنگدانی بگرێ.

دووەم: گەر شتێکیدا یان خستیەڕوو یان بەڵێنی دا سوودێك بە دەنگدەر یان غەیری ئەو بدات تاکو بەجۆرێکی دیاریکراو دەنگ بدات یاخود وا بکات دەنگ نەدات.

سێیەم: گەر رازبوو یاخود داوای سوودێکی کرد بۆ خۆی یان غەیری خۆی لەو کەسانەی کە خزمەتێکی گشتییان لە پرۆسەی هەڵبژاردندا پێ سپێردراوە.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

چـوارەم: گـەر هـەواڵی ناڕاسـتی لـە نێـو دەنگدەرەکانـدا لـەبارەی ڕەوشـتی یـەکێك لـە پاڵێوراوەکـان یـان لـەبارەی ناوبانگییـەوە بەمەبەسـتی کـارتێکردن لـە ڕای دەنگدەرەکان لەئەنجامی هەڵبژاردندا بلاّوکردەوە یا پەخش کرد.

پێنجـەم: بەچـەکەوە یـان بـەئامێرێکی بریندارکـەر چـووە نـاو ئـەو بارەگایـەی کـە بـۆ هەڵبژاردنەکان تەرخان کراوە بەپێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

شەشـەم: جنێـوی دا یـان تۆمـەتی هەڵبەسـت یـان دەسـت درێـژی کـردە سـەر لیژنـەی هەڵبژاردنەکان یاخود یەکێك لە ئەندامانی لەکاتی پرۆسەی هەڵبژاردندا.

حەوتـەم: تێکـدانی سـندوقەکانی دەنگـدان یـاخود خـشتەکانی هەڵبـژاردن یـاخود هـەر بەڵگەنامەیەکی پەیوەندیدار بە پرۆسەی هەڵبژاردن.

هەشتەم: بەکارهێنانی دروشمەکانی ئایینی یان شوێنەکانی خواپەرستن بۆ مەبەستی کاری حزبی یاخود ریکلامی هەڵبژاردن.

ماددەی بیست و حەوتەم:

هـەر کەسـێك ئەمانـە بکـات بـۆ ماوەیـەك بەنـد دەکـرێ کـە لەسـاڵێك کـەمتر نـەبێ و غەرامەیەکیشی لـێ وەردەگیرێ کـە لـە١٠٠,٠٠٠ سـەد هـەزار دینـار کـەمتر نـەبێ و لـە ٥٠٠,٠٠٠ پێنج سەد هەزار دیناریش زیاتر نەبێ:

یەکـەم: دەسـتی بەسـەر سـەندووقەکانی دەنگـدان یـان کاغـەزەکانی دەنگـدان یـان تۆماری دەنگدەرانـدا گـرت یـان شـاردییەوە یـان لەنـاوی بـرد یـان تێکیـدان یان دزینی.

دووەم: لـەڕێگای بـەکارهێنانی هێـز یـاخود هەڕەشـەوە پابەنـدی ئـازادی هەڵبـژاردن یان سیستەمەکەی نەبوو.

ماددەی بیست و هەشتەم:

دەسـتدانە تاوانـەکانی هەڵبـژاردنی کـە دەقیـان لـەم یاسـایەدا هـاتووە بـە سـزای تـاوانی تەواو دادەنرێ، ئەمەش بەدەرە لە حوکمەکانی بنەما گشتیەکان.

ماددەی بیست و نۆیەم:

یەکـەم: لـە بارێکـدا کـە بەشـداریی کردنـی کیـانی سیاسـی لـە هەسـتان بـە هـەر تاوانێـك لـە تاوانـەکانی هەڵبـژاردن کـە دەقـی لـەم یاسـایەدا هـاتووە ئیـسپات بـوو ، ئـەوا غەرامەیەکی لێ وەردەگیری کە ٥٠٠٠٠٠٠٠ پەنجا ملیۆن دینارە.

دووەم: کیانی سیاسی بێ بەش دەکرێ لەو دەنگانەی کە بە دەستی هێنـاوە لـە مەڵبەنـدی هەڵبژاردنەکـە لـە بارێکـدا ئەگـەر یـەکێك لـە تاوانـەکانی هەڵبـژاردنی ئـەنجام دا کـە دەقی لە بەندەکانی (یەکەم، پێنجەم، شەشەم، حەوتـەم، هەشـتەم)ی مـاددەی(٢٦) و ماددەی (٢٧)ی ئەم یاسایەدا هاتووە.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

سێیەم: هەر کەسێك سەرپێچی لە حوکمی بڕگەی (یەکەم) لە ماددەی (٢٠)ی ئەم یاسایەدا کــرد، ئــەوا بەنــد دەکرێــت و بــە غەرامەیەکیــشی لــێ وەردەگــیرێ کەلــە (١٠,٠٠٠,٠٠٠) دە ملیـۆن دینـار کـەمتر نـەبێت و لـە (٢٥٠٠٠,٠٠٠) بیـست و پێنج ملیۆن دیناریش زیاتر نەبێت.

بەشی حەوتەم

حوکمە گشتی و کۆتاییەکان

ماددەی ســــــی:

یەکـەم: کەسـەکان و کیانـە زیـان لێکـەوتووەکان لەئـەنجامی بڕیارەکـانی دەسـتە بۆیـان هەیـە لەماوەی سێ ڕۆژ لەمێژووی دەرچوونییەوە تانووتی بدەن.

دووەم: دەسـتە سـەیری ئـەم ناکۆکییانـە و ڕەخنانـە دەکـات لـەماوەی ئامـادەکردن و جێبـەجێ کردنی ڕێکارەکانی هەڵبژاردندا روویان داوە.

سێیەم: دەستەیەك لەدادگای پێداچوونەوەی هەرێمی کوردستان ـ عێراق کە لەسێ دادوەری نا موتەفەریغ پێکدی سەیری ئەو تانووتانە دەکەن کە لەلایـەن دەستە یـان کەسـەکان یـان کیانــە زیــان لێکەوتووەکانــەوە لــە ئــەنجامی بریــاری دەســتەوە بۆیــان هــاتووە و بریارەکانیشی یەکلاکەرەوەیە.

ماددەی سی و یەکەم:

یەکـەم: ڕۆژی هەڵبژاردنـەکان بـە بڕیـارێکی ئەنجومـەنی وەزیـران لەسـەر پێـشنیازێك لـە دەستەوە دەست نیشان دەکرێت لە ڕێگـەی هۆیە جیاجیاکانی ڕاگەیاندنەوە بەر لەوادەی ئەنجامدانی بە (٦٠) شەست ڕۆژ ڕادەگەیەنرێ.

دووەم: دەنگدان بۆ ئەنجومەنەکانی پارێزگاکان لە یەك ڕۆژدا دەبێت.

سێیەم: لە بارێکدا کە نـەتوانرا هەڵبژاردنـەکان بکرێن، ئـەوا ئەنجومەنـەکان لـە بـەڕێوەبردنی کاروباریان تاکو ئەنجومەنە نوێیەکان هەڵدەبژێردرێن بەردەوام دەبن.

ماددەی سی و دووەم:

پرۆسەی دەنگدانی کارمەندانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆو پاسەوانی هەرێم (پێشمەرگە)و سوپاو کارمەندانی نەخۆشخانە و بەندیخانـەکان و ئەوانـەی لێیـان دابـەزیوون، لـە مەڵبـەندی دەنگدانی تایبەتی بەڕێوە دەچێ کە دەستە بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتـە پەیوەندیدارەکان دەست نیشانیان دەکات، بـە مـەرجێك پـێش چل و هەشت کاتـژمێر لـە وادەی ئەنجامـدانی هەڵبژاردنەکە جێ بەجێ بکرێت.

ماددەی سی و دووەم (دووبارە):

یەکـەم: لەئەنجومـەنی پارێزگـای دهـۆك دوو کورسـی تـەرخان دەکرێـت بـۆ کلـدان سـریان ئاشووری و پالێوانی خۆیان کێبڕکێیان لەسەر دەکەن.

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی کوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

دووەم: لەئەنجومەنی پارێزگای دهۆك یەك كورسی تەرخان دەكرێت بۆ پێكهاتەی ئەرمەن و پالێوراوانی خۆیان كێبڕكێیی لەسەر دەكەن.

سێیەم: لەئەنجومەنی پارێزگای سلێمانی یەك كورسی تەرخان دەكرێت بۆ كلدان سریان ئاشووری و پالێوراوانی خۆیان كێبڕكێی لەسەر دەكەن.

چوارەم: لەئەنجومەنی پارێزگای هەولێر دوو كورسی بۆ كلدان سریان ئاشووری و سێ كورسی بۆ توركمان تەرخان دەكرێت و پالێوراوانی پێكهاتەكانی خۆیان كێبڕكێیی لەسەر دەكەن.

پێنجەم: دەنگدەرانی هەر پێكهاتەیەك پالێوراوانی پێكهاتی خۆیان هەڵدەبژێرن.

ماددەی سی و سێیەم:

پێویستە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەكان حوكمەكانی ئەم یاسایە جێبەجێ بكەن.

ماددەی سی و چوارەم:

كار بە هیچ دەقێكی یاسایی یان بڕیارێك ناكرێ گەر لەگەڵ حوكمەكانی ئەم یاسایە ناكۆك بێ.

ماددەی سی و پێنجەم:

ئەم یاسایە لەمێژووی بڵاوبوونەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی كوردستان)دا جێبەجێ دەكرێت.

مسعود بارزانی
سەرۆكی هەرێمی كوردستان ـ عێراق

هەولێر
١٥/ پۆشپەڕ / ٢٧٠٩ ی كوردی
١٣ / ڕەجەب / ١٤٣٠ ی كۆچی
٦ / تەمموز/ ٢٠٠٩ی زایینی

ئەرشیفی ڕۆژنامەی وەقائعی كوردستان لە سایتی وەزارەتی داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM

هۆيە پێويستەكانى دەرچوونى ئەم ياسايە

بە مەبەستى پتەوكردنى ڕێبازى ديموكراتى لە هەرێمى كوردستان وچەسپاندنى يەكێك لە گرنگترين بنچينەكانى كە ئەويش دەستاودەست كردنى ئاشتيانەى دەسەلاَتەو بە مەبەستى ڕێگە گرتن لە خەست كردنەوەى دەسەلاَتەكان، لە ڕێگەى دابەش كردنيان لەسەر بنچينەى نامەركەزى كارگێڕيى، تاكو هاوولاَتى بتوانێ ئازادى خۆى و مافەكانى پيادە بكات و لە پێناوى گەياندنى خزمەتگوزارييەكان بۆى بەشێوەيەكى باشتر، بۆ فەراهەم كردنى ژيانێكى ئازادانەى شكۆمەندانە بۆى لە ڕێگەى ئەنجامدانى هەڵبژاردنە ئازادو پاك و دادپەروەرييەكان بۆ هەموو پارێزگاو قەزاو ناحيەكان، ئەم ياسايە دەرچوێنرا.

ئەرشيفى ڕۆژنامەى وەقائعى كوردستان لە سايتى وەزارەتى داد

WWW.MOJKURDISTAN.COM